

[Ivar Hansen]

mildnelse af dækningsafgiften, som er en del af lovforslaget.

Vi har stillet en række ændringsforslag ved anden behandling, som markerer vores holdning til de områder, hvor vi mener at lovforslaget skulle have været anderledes. De er blevet stemt ned; det beklager vi.

Som følge af, at der er ting i dette lovforslag, vi synes er acceptable og rimelige, er det vores agt at stemme for lovforslaget her ved tredje behandling.

Hagen Hagensen (KF):

Der er, som det allerede er sagt af venstres ordfører, noget, der er godt i dette forslag, og noget, der er dårligt. Vi er enige i, at de fredede ejendomme skal gå fri af grundskyld. Vi går imod og har gjort det, at man skal lempe for de tæt-lave almene byggerier. Fler-tallet i min gruppe har, som jeg nævnte det før, ønsket helt at afskaffe dækningsafgiften og kan derfor godt gå ind for den del af lovforslaget, der drejer sig om dette.

Og så er der kommet indenrigsministerens ændringsforslag til at mildne forholdene ved anvendelse af det ulykkelige byggeretsprincip, hvor der er peget på for lang, lang tid siden, ikke mindst af os, at det ville medføre skæve forhold, og det har vi altså set nu. Men naturligvis må man sørge for at få det bedst mulige ud af tingene, og derfor har vi erklæret os enige i, at lappen, der, som indenrigsministeren siger det, er af midlertidig karakter, må sættes på, når man ikke kan få det velsyede, hele sæt tøj.

Alt i alt er vi kommet til, da der er nogle ting, vi går ind for, og nogle, hvor vi klart har markeret ved anden behandling at vi ikke kunne være med, at vi kan stemme for lovforslaget.

Flygaard (DR):

Retsforbundet har tidligere givet udtryk for, at vi var positivt stemt over for lovgivningen vedrørende fredede bygninger, men da vi under anden behandling har fået forkastet vores ændringsforslag, foreligger lovforslaget nu i en sådan form, at vi ved en samlet vurdering må anbefale at stemme imod lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 119 stemmer mod 21.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af:

Forslag til lov om finansiel rekonstruktion af Det Danske Stålvalseværk A/S.

(Lovforslag nr. L 227. Fremsat 13/5 81. Første behandling 19/5 81. Betænkning 26/5 81. Anden behandling 1/6 81.)

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ellemann-Jensen (V):

Ved anden behandling forleden fik venstre og det konservative folkeparti stemt nogle ændringsforslag ned, som skulle have gjort det muligt at sikre en privat videreførelse af Stålvalseværket. På den baggrund må vi i dag stemme imod lovforslaget.

Der er især to årsager til, at vi må stemme imod, selv om vi da ser med vældig sympati på bestræbelserne for at videreføre virksomheden i Frederiksværk.

Den ene årsag er, at ministeren her foretager en grundlæggende ændring i hidtidig dansk industripolitik ved at lade staten træde ind som hovedaktionær i en stor dansk industrivirksomhed. Det er en skelsættende begivenhed, der kommer til at foregå med et formentlig knebent flertal her i dag, og det er et brud på dansk industri- og erhvervs politik, som vi meget stærkt beklager.

Den anden årsag er, at ministeren her binder meget, meget betydelige offentlige midler på et ganske utilstrækkeligt og tyndt beslutningsgrundlag. Så sent som i går under diskussioner i markedsudvalget stod det klart, at det er meget tvivlsomt, om den rekonstruktionsplan, der er opstillet, vil have mulighed for at blive ført ud i livet. Vi frygter, at det, der sker nu, er, at staten binder sig ikke blot til de meget store beløb, der er tale om i henhold til lovforslaget, men til endnu større

[Ellemann-Jensen]

beløb i de kommende år. Det beklager vi meget, fordi det også er i strid med de hovedtanker, ministeren har lagt frem, om industriens fremtidige udvikling i sit i øvrigt stort set udmærkede industripolitiske oplæg, som kom i sidste uge. Vi finder det besynderligt, at ministeren efter at have lagt så mange fornuftige tanker frem i sin redegørelse om industripolitikken kommer med et lovforslag som dette, der er ganske og aldeles uden perspektiv.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg har et spørgsmål til finansministeren. Finansministeren lovede at svare på det i går, og derfor skal jeg gentage det over for finansministeren.

Det er således, at vi i finansudvalget har bekymret os for og været opmærksom på, hvordan reserveerne slår til. Bevillingsreserven på finansloven på 100 mill. kr. er opbrugt. Derfor spurgte finansudvalget den 22. april skriftligt finansministeren, hvad han agtede at gøre i den anledning. Den 21. maj afsender finansministeren et svar, der fortæller, at man overfører 50 mill. kr. fra lovreserven til tillægsbevillingsreserven. Som det er folkettinget bekendt, var lovreserven på 100 mill. kr.; ikke desto mindre får vi det svar fra finansministeren, at man vil tage fra lovreserven. Den 13. maj blev der af industriministeren fremsat lovforslag nr. L 227, som vil forbruge mere end dobbelt så meget, som der var på lovreserven.

Jeg har det konkrete spørgsmål til finansministeren: er det en måde at oplyse over for finansudvalget, at man vil tage penge fra en lovreserve, som er mere end forbrugt, som er forbrugt op til flere gange? Er det typisk for socialdemokratiske ministre, at de kun har den måde at svare finansudvalget på, eller hvad er det for noget? Hvorfor fik vi ikke svar på det? Er det meningen, at vi skal holde grundlovsdag uden at vide, hvordan det står til med reserveerne? Har finansministeren ikke nogen som helst fornuftig forklaring på, hvordan det her hænger sammen? Hvorfor fik vi ikke svaret i dag? Tør socialdemokratiet nu her på den sidste dag inden grundlovsdag fortælle, at man ikke er i stand til at overholde den finanslov, man har fået vedtaget?

Rahbæk Møller (SF):

Det skal ikke nægtes, at der er tale om en sag, der har voldt vanskeligheder for vores stillingtagen.

Der er tale om en fornuftig virksomhed med meget stor betydning for beskæftigelsen i det pågældende område. Der er tale om en genbrugsvirksomhed, der er tale om en virksomhed med en positiv betydning for betalingsbalancen, og der er oven i købet tale om en virksomhed, som det kan betale sig for staten at holde i live i og med, at statens udgifter til den øgede arbejdsløshed vil overstige de udgifter, der er forbundet med de efterhånden årlige indskud.

Herimod taler, at det hver gang er staten, der skal bære den største del af byrden, samtidig med at private aktionærer beholder den overvejende del af indflydelsen og dermed fordelene, hvis det går godt.

På plussiden må det noteres, at der i modsætning til de forrige gange nu er tale om et vist medejde fra statens side, idet 30 pct. af aktiekapitalen vil komme til at tilhøre staten.

Vores konklusion er, at et flertal i gruppen vil stemme for, mens 2 vil undlade at stemme.

Waldorff (VS):

Jeg har forklaret adskilligt om VS' holdning til Stålvalseværket, og det meste af det er der ikke nogen grund til at gentage her ved tredjebehandlingen. Det er kun, fordi hr. Ellemann-Jensen gør det til en skelsættende begivenhed, som han kalder det, at staten nu går ind med en aktiekapital på 30 pct. i Stålvalseværket.

Jeg ved ikke, om det er særlig skelsættende; det kommer an på, hvilket niveau man diskuterer på, for den praktiske drift af virksomheden, rationaliseringsforsøgene, forsøgene på tempoopskruining, vil være nøjagtigt de samme, som hvis det var en ganske almindelig privat virksomhed. Det ville det også være, hvis staten havde flertal i virksomheden, altså havde aktiemajoriteten. Der ville heller ikke være nogen forskel. Der er ikke nogen forskel på private danske stålvalseværker og franske nationaliserede stålværker eller engelske stålværker.

Men det kan blive skelsættende på en anden måde, og derfor advarer vi imod denne lovgivning. Det kan blive skelsættende på den måde, at man nu vil få et eksempel, hvor staten ikke bare kommer rendende med sub-

[Waldorff]

sidier, men hvor staten direkte går ind i driften, og hvor vi om 1 år, om 2 år, om 5 år, om 7 år, om 10 år igen og igen skal behandle tilskud til denne virksomhed, staten er med til at drive. Jeg advarer imod, at det her bliver et forsøg fra borgerlig side og med en vis begrænsning, kan man sige, på at lægge statslig forretningsvirksomhed, statslig produktion, for had; det er det, der er lagt op til.

Jeg mener, at man må pege på nogle andre fremgangsmåder. Det, der er galt med løsningen er, at man lader staten gå ind, men overhovedet ikke ændrer betingelserne for virksomhedens drift. Derfor må jeg endnu en gang sige: hvis vi skulle kunne medvirke til en statslig deltagelse i sådan noget som Stålvalseværket, så måtte man sikre sig, at der var en sikker afsætning, at den produktion, man kunne lave på Stålvalseværket, også var sikker på at blive solgt, som et minimum af krav, for at staten kunne overtage en sådan virksomhed.

De andre betingelser, vi har talt om, er først og fremmest, at man måtte anse den private aktiekapital for at være tabt. Vi kan ikke acceptere en lovgivning, som er endnu et forsøg på at redde den private aktiekapital.

Margrete Auken (SF):

Der er i og for sig ingen af os, der er uenige i, at det her er ved at ligne en Århusistorie, hvor man hælder penge i noget, som ud fra en privatøkonomisk betragtning ikke er givtigt, og derfor er der meget store chancer for, at det vil optræde igen.

Der er en gruppe, vi har savnet meget i denne debat, og det er dels de ansatte på Stålvalseværket, dels Frederiksværk kommune. Når jeg sammen med flertallet i vores gruppe stemmer for, er det, fordi dette handler om en hel kommune. Det handler om 4.000 arbejdspladser, og det handler om en i mange henseender fornuftig produktion. Men det er egentlig forfærdeligt, at kommunen og de ansatte dukker hovederne hele tiden, kommer krybende og håber, at de vil blive frelst én gang til uden at gøre det bitterste for at tage højde for, at den situation ikke skal opstå igen og igen.

Derfor må der også fra vores side komme en opfordring til kommunalbestyrelsen, til de ansatte deroppe om, at de nu begynder at handle lidt mere ansvarligt og langsigtet over

for det, der simpelt hen er selve livsnerven i deres by deroppe, at de begynder at lægge pres på de grupper herinde, der vil modarbejde en fuldstændig statslig overtagelse, som jo på lang sigt er det eneste, der kan sikre Stålvalseværket. På den måde kan de få skabt baggrund for en virkelig ordentlig og anstændig løsning, der ikke blot handler om at blive ved med at hælde penge i det store hul, der hedder kapitalens uendelige trang til bare at tjene på alt, hvad den rører ved, ikke noget som helst andet.

Alfred Hansen (DR):

Jeg har meddelt i betænkningen, at retsforbundet naturligvis stemmer imod dette forslag.

Jeg tror nok, at vi i den kommende samling i højere grad må vurdere, hvad der er samfundets naturlige fællesopgaver, og hertil henfører jeg ikke, at staten går ind i et engagement med Stålvalseværket.

Det skelsættende ved denne lejlighed er i og for sig ikke det, at staten engagerer sig i private virksomheder, det skelsættende er, at en talsmand for Danmarks såkaldt liberale parti, partiet venstre, hr. Ellemann-Jensen, ikke bare sætter spørgsmålstejn ved, men simpelt hen tager afstand fra, at staten engagerer sig. Jeg har ikke på noget tidligere tidspunkt hørt en talsmand for partiet venstre modsætte sig statsligt engagement i private virksomheder, ikke mindst i B&W-sagen. Nu står B&W efter forlydende over for at mangle 80 mill. kr. yderligere, og hvis hr. Ellemann-Jensen blev spurgt, om han syntes, det var en god idé, at staten skulle garantere dette beløb, så ville hr. Ellemann-Jensen sikkert synes, at det var en god idé. Jeg vil gerne fortolke venstres tilkendegivelse i denne sag på positiv måde, og dermed forstår jeg, at venstre, måske sammen med retsforbundet og forhåbentlig flere, vil modsætte sig i stadig større udstrækning, at staten påtager sig opgaver, som ikke påhviler staten, nemlig at engagere sig i private virksomheder med store skattestigninger og store nationale tab til følge. Vis mig blot ét eneste eksempel på, at en dansk virksomhed er reddet udelukkende som følge af, at staten for skatteydermidler har postet penge i firmaet.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

[Finansministeren]

Det er hr. Askjær Jørgensens spørgsmål til mig om, hvordan man får finansieret dette, får dækket dette bevillingsretligt, der får mig til at tage ordet.

Jeg er ked af, at hr. Askjær Jørgensens hukommelse er så kort. Jeg tror, det var den 14. maj 1981, jeg havde lejlighed til meget indgående og detaljeret at redegøre, endda flere gange, over for hr. Askjær Jørgensen for, hvordan det forholder sig med udgifter, der er vedtaget ved lovgivning, ved aktstykker, beløb, der er på finansloven, beløb, der kommer på tillægsbevillingslov osv.

Jeg skal skåne tingets øvrige medlemmer for i dag at gennemgå disse ting i detaljer, kun sige, at for så vidt angår den sag, vi har til behandling i dag, skal den selvfølgelig ikke afgøres ud fra, hvilken størrelse der blev fastsat for en lovreserve i december 1980. Den skal, som den vil blive, afgøres ud fra en konkret vurdering af, om det er hensigtsmæssigt at gennemføre denne lovgivning, og derefter vil den, ligesom det altid er sket med lovgivning, der gennemføres på denne måde, blive optaget på tillægsbevillingsloven for 1981.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg har noteret mig niveauet for de socialdemokratiske ministre. Jeg synes, det er lidt billigt, at finansministeren henviser til, hvad han tidligere har forkåret mig. Det var før vi fik bilaget. Jeg skal undlade en videre debat med finansministeren, når finansministeren ikke vil vedstå sine egne bilag til finansudvalget. Det er for dårligt, den måde, man svarer på, hr. finansminister.

Jeg gider ikke tage flere diskussioner.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Til oplysning for tingets medlemmer skal jeg fortælle, at jeg tror nok, at det bilag, hr. Askjær Jørgensen havde i hånden, var en oversigt over lovreserven og tillægsbevillingerne for 1981. Det har selvfølgelig ikke noget at gøre med, hvordan beløbene vedrørende denne sag optages på tillægsbevillingsloven for 1981.

Formanden:

Som tidligere bebudet ønsker hr. Askjær Jørgensen ordet.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg tager ikke ordet igen for at diskutere med finansministeren, men for at oplyse tingets medlemmer om, at det, finansministeren fortæller, er direkte usandt.

Finansministeren har i et bilag til finansudvalget skrevet, at han agter at overføre 50 mill. kr. fra lovreserven til tillægsbevillingsreserven, og det gør man 8 dage efter, at regeringen har fremsat et lovforslag, der bruger dobbelt så meget af lovreserven, som der er til stede på den. Det synes jeg er i allerhøjeste grad at manipulere med tingets medlemmer og i allerhøjeste grad at fortælle finansudvalget noget, som ikke har relation til virkeligheden. Finansudvalget kan forsøge at lave grin med mig, men jeg synes stadig væk, at det er socialdemokraterne, der ikke tør stå ved, hvad de selv har skrevet i deres papirer.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Gennemførelsen af det lovforslag, vi har til behandling i dag, ændrer intet ved det ønske, jeg har, om at overføre 50 mill. kr. ikke forbrugte midler på lovreserven til tillægsbevillingsreserven.

Formanden:

Hr. Askjær Jørgensen for en kort bemærkning. Vi skal snart til at stemme igen.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal oplyse, at det lovforslag, som gerne skulle falde ved tredje behandling her, vil forbruge mere end 200 mill. kr. af lovreserven, og enhver kan læse i finansloven, at der maksimalt er 100 mill. kr. Når finansministeren tager 50 mill. kr., er der 50 mill. kr. tilbage. Det vil sige, at det lovforslag, vi skal stemme om her, vil forbruge mere end 4 gange så meget, som der er tilbage på lovreserven.

Formanden:

Ja, så er det vist helt klart.

Industriministeren (Erling Jensen):

Efter denne lille ordveksling er jeg unægtelig lidt nervøs for at sige hr. Askjær Jørgensen imod. Men i modsætning til hr.

[Industriministeren]

Askjær Jørgensen tror jeg rent faktisk, at det lovforslag vil blive vedtaget.

Hr. Alfred Hansen havde nogle betragtninger, og i dem indgik et synspunkt, der hed: vis mig et eksempel på en erhvervsvirksomhed, som alene er blevet reddet af en statslig indsats. Det tror jeg ikke man kan, og det tror jeg heller ikke man skal kunne. Jeg tror, at vi kan vise hinanden overordentlig mange eksempler, hvor en samfundsmæssig indsats på erhvervsfremmeområdet, kombineret med en erhvervmæssig indsats, har været værdifuld for dansk erhvervsliv og for samfundet. Jeg kunne til hr. Alfred Hansen, men jeg skal ikke opfordre til yderligere debat, have sagt: vis mig et eksempel på et land, som mener at kunne undvære et eksportkreditsystem.

Fru Margrete Auken savnede de ansatte. Det må være fru Margrete Aukens egen fejl. Det har jeg ikke. Jeg har rent faktisk haft en del samtaler med dem, og jeg vil tro, at det også havde været muligt for fru Margrete Auken, hvis hun havde haft ønske om det.

Fru Margrete Auken og andre har en teori om, at en statslig overtagelse vil løse problemerne. Det vil det ikke. En statslig overtagelse vil mangedoble den offentlige indsats og vanskeliggøre afsætning og videreførelse sammen med de eksperter, der hidtil har arbejdet på at sikre Stålvalseværkets videreførelse. Det er nok karakteristisk, at der i denne sal har været synspunkter, der så kønne ud, men som ikke havde til hensigt at løse problemerne. En statsovertagelse havde ikke løst problemerne. Hr. Waldorffs teorier havde ikke løst problemerne. Venstres og konservatives teorier om en privat videreførelse havde end ikke efter de privates egen vurdering løst problemerne, heller ikke efter min.

Jeg skal derfor i al stilfærdighed takke det forholdsvise spinkle flertal, inklusive, hvad der glæder mig, flertallet i socialistisk folkeparti, for at de har ment det nyttigt at prøve bedst muligt at sikre Stålvalseværkets overlevelse, indtil vi på ny når frem til mere normale ståltider. Tak for det.

Rahbæk Møller (SF):

Det er blot ministerens udtalelse om, at en nationalisering ikke ville løse vanskelighederne. Nej, det er så sandelig rigtigt. Hvis det bestod i, at staten købte alle mulige kreditorer og aktionærer ud, så var det en meget dyr

foranstaltning for staten. Det er ikke det, man plejer at gøre, når en privat virksomhed er kommet i vanskeligheder. Så er den normale forretningsmæssige praksis, at man lader foretagendet gå konkurs og derved sletter gælden, og så kan en ny køber, og det måtte da meget gerne være staten, overtage det på et nyt grundlag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 84 stemmer mod 60; 2 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Begrænsning af de selvstændiges egenperiode til 3 uger og begrænsning af arbejdsgiverperiodens længde til 3 uger)

[Af Nathalie Lind (V) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 85. Fremsat 25/11 80. Første behandling 12/12 80. Betænkning 27/5 81. Anden behandling 2/6 81).

Der var stillet tre ændringsforslag (se nedenfor).

Af *Dyremose (KF)*, *Karen Thurøe Hansen (KF)*, *Agnete Laustsen (KF)*, *Brixtofte (V)* og *Nathalie Lind (V)*:

Til titlen

1) I undertitlen udgår ordene »og begrænsning af arbejdsgiverperiodens længde til 3 uger«.

Til § 1

2) Nr. 1, 2, 4, 5 og 7 udgår.

Til § 2

3) Årstallet »1981« ændres til: »1983«.